

Tisztelt Kolleginák, Tisztelt Kollegák!

Biztos vagyok abban, hogy Önöknek semmi újat nem mondtam, hiszen Önök a földügyi szakigazgatásban közel négy évtizedig munkálkodtak, így mindaz amiről eddig szoltam, napi rutin volt az Önök számára. Önök részesei voltak az egységes földügyi szakigazgatás kialakulásának, a területen megvalósult technikai forradalomnak, számtalan új jogintézmény bevezetésének.

Tájékoztatóként azért meg kell említenem, hogy a földhivatalok inkább növekvő, de semmiképpen nem csökkenő feladataikat évek óta csökkenő létszámmal látják el. Az Önök által is ismert

közigazgatási létszámcsökkentés hatására a földhivatalok engedélyezett létszáma a 2005. évi 4916 fős létszámmal szemben a 2007. évre 4000 főre csökkent.

Mi négyezren azt a munkát folytatjuk, amelyet Önök kezdtek meg. Munkánkat segíti, hogy támaszkodhatunk arra a tudásra, tapasztalatra, amelyet Önök szereztek meg, és részünkre átadtak.

Az Önöktől is átvett, megszerzett tudás és tapasztalat, a mai munkatársak tenni akarása a garancia arra, hogy a földügyi szakigazgatás – mint ahogy eddig is – a jövőben is meg fog felelni a társadalom elvárásainak.

A földügyi szakigazgatás feladatai*

Horváth Gábor

a Földügyi és Térinformatikai Főosztály főosztályvezetője

Hölgyeim és Uraim!

Engedjék meg, hogy egy személyes gondolattal kezdjem ezt a kis előadást, vagy inkább tájékoztatót.

Kicsit megilletődve állok itt Önök előtt. Csaknem negyed százada, hogy ennek az épületnek a kapuját, mint minisztériumi dolgozó léphettem át. Az akkori OFTH folyosóján végigmenve számtalan olyan kolléga nevét láttam kiírva, akik a földügyi szakigazgatás irányításában igen jelentős szerepet tölthettek be, akikre mint szaktekinthelyekre a földhivatali dolgozók felnéztek. Én, ha már olyan szerencse ért, hogy együtt dolgozhattam velük, igyekeztem tanulni tőlük, ellesni tőlük minél többet. És azután később is. Vezetőktől, kollégáktól egyaránt. Az azonban fel sem merült bennem, hogy egyszer majd olyan helyzet is adódhat, melyben nem én fogom hallgatni őket, okos tanácsaikat, jövőre vonatkozó szakmai elképzeléseiket, hanem ők ülnek a hallgatóság soraiban, s figyelik, hogy mi is lett/lesz abból, amit ők egyszer elkezdték.

E rövid kis kitérő után azonban térjünk a tárgyra. Az előző két előadásban hallhattunk a szervezet létrejöttének körülményeiről, a kezde-

ti nehézségekről, majd a kibontakozás éveiről, s azután arról a nagy fordulatról, mely nem csak a személyes életünkben, hanem a szervezet történetében is mélyreható változásokat hozott. Eljutottunk napjainkig, a legutóbbi időkben történetkéig. De hol is vagyunk, hol is tartunk ma? S, ha biztosat nem is mondhatunk a jövőről, a látható folyamatok mentén tovább gondolkodva melyek azok az események vagy feladatok, amelyekre nagy valószínűséggel fel kell készülnünk. Nos ezekről a kérdésekről szeretnék néhány gondolatot megosztani önökkel.

Nézzük először hol tartunk ma.

A jogszabályi környezetről, amely szakmai tevékenységünket meghatározza, nem kívánok szólni, hiszen azt a jelenlévők valamennyien jól ismerik. Inkább néhány számmal, illetve fontos momentummal szeretném jellemezni a mai helyzetet.

2006-ban országosan mintegy 2,4 millió ingatlan-nyilvántartási ügyirat került iktatásra, s tekintettel arra, hogy az ügyintézésünk mára már teljes egészében naprakésznek tekinthető, nagyjából ugyan ennyi ügyirat elintézése valósult meg. Kiadtak ezen felül a földhivatalok 2,8 millió db tulajdoni lap másolatot, s fogadtak mintegy 4 millió ügyfelet.

A földmérés területén elmondható, hogy 2007. december 31-re az ország valamennyi településének digitális ingatlan-nyilvántartási térképe elkészül. A topográfiai térképek digitalizálása

* A földhivatalok megalakulásának 40. évfordulója alkalmából a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumban 2007. szeptember 28-án rendezett központi ünnepségen elhangzott előadás szerkesztett változata. Fotók: *Hodobay-Böröcz András*

is befejezéséhez közeledik. Az ország digitális domborzatmodellje pedig elkészült.

A földvédelmi szakterület jellemzésére is mondanék néhány számot. A földhivatalok évente mintegy 8 ezer hektár nagyságú termőföld más célú hasznosításáról döntenek, a határszemplék keretében mintegy 1,5 millió hektár termőföld hasznosításának tételes ellenőrzése valósul meg, s mintegy 10 ezer db jegyzőkönyvet vesznek fel a parlagfűvel fertőzött területekről.

Az informatika területén elmondható, hogy az ország valamennyi földhivatala képes az ország bármely ingatlanáról tulajdoni lap másolatot szolgáltatni, s a TAKAROS rendszerhez csatlakozó külső felhasználók száma is folyamatosan növekszik. Megindult az úgynevezett változásfigyelő szolgáltatás is, azaz az előfizetők az általuk megjelölt ingatlant érintő változásokról a mobiltelefonjukra vagy e-mail címükre üzenet kaphatnak.

S ne csak a földhivatalokról, hanem a FÖMIRől is essen szó, mely szervezet éppúgy a földügyi szakigazgatás részét képezi, mint a hivatalok. Csak néhány kiragadott példa: a távérzékelés területén elsősorban az uniós területalapú támogatások kifizetését és ellenőrzését lehetővé tévő Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR) működtetése vagy a parlagfű fertőzöttséget előrejelző rendszer. De említhetném a földhivatalok számítógépes ingatlan-nyilvántartási rendszerének rendszertámogatását, vagy az aktív GPS hálózat kialakítását is.

Mindez természetesen csak néhány kiragadott példa annak érzékeltetésére, hogy milyen hatalmas munka hárul jelenleg a földügyi szakigazgatásra. Nézzük meg ezért, hogy ezeket a feladatokat milyen körülmények között kell végrehajtania, azaz milyen szervezeti keretek között, milyen létszámmal és milyen költségvetési kondíciókkal.

Nézzük először a szervezet kérdését

Jelenleg a 19 megyei és fővárosi földhivatal alárendeltségében 119 körzeti földhivatal működik az országban, beleértve a kirendeltségeket is.

Ez a szervezeti forma a közelmúltban némileg bizonytalanra vált. A Kormány a közigazgatás korszerűsítése kapcsán 2006. június 30-án 2118 szám alatt hozott egy határozatot, melynek 7/d pontja szerint meg kellett vizsgálni, hogy a földügyi szakigazgatás regionális átszervezése

vagy integrációja hatékonyan szolgálhatja-e a közigazgatás reformját, a hatékonyabb munkavégzést. Nos ezt az előírt feladatot a minisztérium elvégezte, egy minden szempontra kiterjedő, nagyon alapos hatástanulmányt készítettünk, melynek kapcsán ugyan a formális kormánydöntés még nem született meg, azonban a

döntést előkészítő egyeztetéseken túl vagyunk, s ezek tapasztalatai alapján sokkal remélhetjük, hogy a földügyi szakigazgatás szervezeti keretei a jövőben sem változnak.

A létszám

Sajnos ebben a kérdésben már nem olyan kedvező a helyzet, mint szeretnénk. A 2006. évben ezen a területen súlyos veszteségek érték a földügyi szakigazgatást, országosan összesen 400 fővel kellett csökkentenünk a létszámot, ami azt jelentette, hogy a földhivatalok és a FÖMI együttes létszámát 4000 főben határozták meg.

Pénzügyi helyzet

A földhivatalok költségvetésében már hosszú évek óta jelentős arányt képviselt a saját bevétel. 2006-tól azonban egy, a korábbtól alapvetően különböző finanszírozási rendszerre kellett áttérnünk. Konkrétan ez azt jelenti, hogy a földügyi szakigazgatás központi költségvetési támogatásban nem részesül, sőt bevételeiből befizetési kötelezettsége van a központi költségvetés felé. Ez számokra lefordítva azt jelenti, hogy a földügyi szakigazgatásnak 2007-ben mintegy 22 milliárd forint bevételt kell elérnie, s ebből 1,7 milliárd forintot be kell fizetnie a központi költségvetésbe. Természetesen ezt csak úgy lehetett megvalósítani, hogy az ingatlan-nyilvántartási eljárásokban korábban eljárási illetékként befizetett összegeket ma igazgatási szolgáltatási díjként

fizetik be az ügyfelek. Illetőleg igyekszünk egyre több olyan szolgáltatást nyújtani, melyek ellenértéke a földhivatali bevételeket növeli.

Bár az előadás terjedelmi korlátai miatt csak egy-egy momentumot tudtam itt felvillantani, azért azt hiszem ezek nagyjából képet adnak jelenlegi helyzetünkről.

Az előadás második részében nézzük meg egy kicsit azt, hogy mit is várhatunk a jövőtől.

Szervezeti keretek

Mint azt már korábban említettem – bár még formális kormány-döntés nincs –, úgy tűnik, hogy középtávon is számolhatunk azzal, hogy a földügyi szakigazgatás továbbra is önálló intézményrendszerben, megyei keretek között működik tovább.

A létszám kérdése némileg bizonytalanabbnak mondható, azt azonban látni kell, hogy a jelenlegi feladatok a jelenleginél kisebb létszámmal ügyirat hátralék képződése nélkül nem láthatók el. A földügyi szakigazgatás informatikai hátterének fejlesztésével további élők munkaeő már nem váltható ki. Így egy esetlegesen elrendelt további létszámcsökkentés esetén vagy feladatokat kell elhagyni, vagy meg kell barátkozni újra a nagymértékű határidőn túli ügyintézés gondolatával.

Költségvetési helyzet

Meg kell mondjam, eleinte nagyon féltünk ettől az új rendszertől, féltünk attól, hogy tudunk-e annyi bevételt hozni, hogy az legalább az alapvető működésünkhöz szükséges forrásokat fedezze. Ma már kicsit másképpen látom a helyzetet, inkább lehetőségeket látok ebben a rendszerben mintsem korlátokat. Való igaz, hogy a korábbihoz képest jelentősen eltérő megközelítést igényel, sokkal több innovatív ötletre van szükség, de úgy gondolom, ha jól csináljuk, ha egyre több olyan szolgáltatással tudjuk ellátni az ügyfeleket, melyet hasznosnak találnak, s ezért vevők rá, a bevételeink az elmúlt évekhez képest több műszaki fejlesztést, beruházást tesznek majd lehetővé.

És végül a szervezeti keretek kapcsán még egy dologról szeretnék szólni, nevezetesen a fővárosi

kerületek földhivatalának több részre bontásáról. Ez a folyamat megkezdődött. Elsőként elkészült a Lehel téren a 2-es számú körzeti földhivatal, januártól terveink szerint működik a 3-as számú a Bosnyák téren. Ezzel azonban a folyamat még nem zárható le. Egy az észak budai és egy a dél pesti városrészeket kiszolgáló hivatal létesítésére még mindenképpen szükség lenne. Ezek azonban olyan jelentős beruházások, melyek megvalósítására rövid távon nem, csak középtávon gondolhatunk.

Nézzük még röviden szakterületenként, hogy ma milyen megvalósítandó feladatokra lehet számítani.

Ingtalan-nyilvántartás

- az ingatlan-nyilvántartási eljárásban ma még rengeteg a személyi és tárgyi igazgatási szolgáltatási díj mentes eljárások száma, s minthogy saját bevételeinkre vagyunk utalva, mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy ezek száma a lehető legkisebbre csökkenjen, amit elsősorban a jelenlegi díjstruktúra megváltoztatásával lehet elérni;
- meg kell oldani a mellékleteket nem tartalmazó ingatlan-nyilvántartási tartalmú beadványok elektronikus úton történő benyújtásának, illetőleg befogadásának kérdését;
- meg kell oldanunk az elektronikus úton szolgáltatható hiteles tulajdoni lap és térképmásolat kérdését, illetőleg el kellene érni, hogy se bankok, se hatóságok ne kérjenek eljárásaik során ügyfeleiktől papír alapú tulajdoni lapot, illetve térképet, azaz minél hamarabb minimálisra kellene csök-

kenteni a papír alapú tulajdoni lapok és térképek kiadását;

- meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek az ingatlan-nyilvántartás adatainak megismerését bárki számára lehetővé teszik az interneten, természetesen olyan formában, hogy az ezért járó igazgatási szolgáltatási díj megfizetése ne legyen kikerülhető, azaz meg kell oldani az elektronikus fizetés lehetőségét;
- az egységes ingatlan-nyilvántartás elvét követve meg kellene valósítani, hogy az ingatlan alaprajza/térképe a tulajdoni lap elválaszthatatlan része legyen. Ezen utolsó feladat már át is vezet minket a földmérés területére, hiszen az előbb említett feladat teljes körűen csak akkor valósítható meg, ha a lakások alaprajzainak digitalizálása is megtörténik;
- tovább kell folytatni a Nemzeti Kataszteri Programot is, hiszen a területek DAT szabvány szerinti új felmérése az ország területének csak igen kis hányadán valósult meg, jelenlegi digitális térképeink döntő többsége a meglévő térképeink irodai digitalizálásával készült;
- megoldást kell találnunk az utóbbi időben egyre nagyobb méreteket öltött jogosulatlan adatfelhasználások visszaszorítására is;
- az aktív GPS hálózat kialakításával geodéziai alaphálózatunk átalakítását is meg kell oldanunk;
- az Európai Unió által közelmúltban elfogadott INSPIRE irányelvhez igazodva pedig ki kell dolgozni a nemzeti téradat infrastruktúrát, illetve az ehhez kapcsolódó elektronikus térképi adatszolgáltatás részleteit.

Végül pedig nézzük a földvédelemmel, földhasználattal kapcsolatos feladatokat:

Mint azt az ittlévők közül szerintem mindenki tudja, a termőföld törvény módosításával kapcsolatos vita a parlamentben jelenleg folyamatban

van. Reményeink szerint az ennek eredményeként megalkotásra kerülő földvédelmi törvény, valamint a módosításra kerülő termőföldről szóló törvény új rendelkezései a földvédelemmel, földhasználati nyilvántartással kapcsolatos kérdések megfelelő szabályozását megoldja.

Változatlanul hátra van azonban még a birtokrendezés szabályainak megalkotása, mely ennek a szakterületnek – véleményem szerint – az elkövetkező időszak egyik legfontosabb feladatát jelenti majd. A túlzottan elaprózódott birtokszerkezet versenyképessé alakításában a földhivatali szervezetre várhatóan vezető szerep hárul.

Ugyancsak izgalmas és hosszútávra kiható kérdés a termőföldek minősége megállapításának további sorsa, nevezetesen a földminősítés, illetőleg földértékelés kérdése.

Tisztelt Kollégák!

Természetesen az előzőekben felvetett gondolatok nem fedik, nem is fedhetik le mindazt a sok megoldandó problémát, melyek az elkövetkezendő években a földügyi szakigazgatásban dolgozókra várnak. Tekintsék az elhangzottakat mintegy példalózásnak. Sem az előadás terjedelme, sem a jövő bizonytalansága nem teszi lehetővé a teljes körű felsorolást. Azt azonban talán érzékeltetik, hogy felgyorsult, változó világunk számtalan új kihívás elé állítja folyamatosan a földügyi igazgatás szakterületén dolgozókat. Nyilván nem könnyű ezeknek megfelelni, de hiszem, hogy összefogással, sok-sok együttgondolkodással a jövőben is meg tudunk felelni ezeknek a kihívásoknak, mint ahogy azt az elmúlt 40 évben is mindig megtettük. Köszönet ezért mindazoknak, akik az elmúlt 40 év során a földügyi szakigazgatásban dolgozva a feladatok megoldásában tevékenyen részt vállaltak. Kérem tegyék ezt a jövőben is legalább hasonló elkötelezettséggel. Aktív pályafutásukat már befejezett kollégáinknak pedig sok erőt és jó egészséget kívánok, s kérem, ha tehetik továbbra is segítsék munkánkat tanácsaikkal, tapasztalataik átadásával.